

Dodatak B. Ulomci relevantnog zakonodavstva

Kazneni zakon

Glava VII Značenje izraza u ovom zakonu

Članak 87.

(3) Službena osoba je državni dužnosnik ili službenik, dužnosnik ili službenik u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave, nositelj pravosudne dužnosti, sudac porotnik, član Državnog sudbenog vijeća ili Državnoodvjetničkog vijeća, arbitar, javni bilježnik i stručni radnik koji obavlja poslove iz djelatnosti socijalne skrbi, odgoja i obrazovanja. Službenom osobom smatra se i osoba koja u Europskoj uniji, stranoj državi, međunarodnoj organizaciji koje je Republika Hrvatska član, međunarodnom sudu ili arbitraži čiju sudbenost Republika Hrvatska prihvaća, obavlja dužnosti povjerene osobama iz prethodne rečenice.

[...]

(6) Odgovorna osoba je fizička osoba koja vodi poslove pravne osobe ili joj je izričito ili stvarno povjereno obavljanje poslova iz područja djelovanja pravne osobe ili državnih tijela ili tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

[...]

(22) Imovinskom korišću od kaznenog djela smatra se neposredna imovinska korist ostvarena počinjenjem kaznenog djela, imovina u koju je promijenjena ili pretvorena neposredna imovinska korist od kaznenog djela, kao i svaka druga korist koja je ostvarena od neposredne imovinske koristi od kaznenog djela ili imovine u koju je promijenjena ili pretvorena neposredna imovinska korist od kaznenog djela bez obzira nalazi li se na području Republike Hrvatske ili izvan njega.

(23) Imovinom se smatra imovina bilo koje vrste, neovisno o tome je li materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, odnosno pravni dokumenti ili instrumenti kojima se dokazuje pravo na ili interes za takvu imovinu.

(24) Mito je svaka nepripadna nagrada, dar ili druga imovinska ili neimovinska korist bez obzira na vrijednost.

Članak 294. – Davanje mita

(1) Tko službenoj ili odgovornoj osobi ponudi, dade ili obeća mito namijenjeno toj ili drugoj osobi da unutar ili izvan granica svoje ovlasti obavi službenu ili drugu radnju koju ne bi smjela obaviti ili da ne obavi službenu ili drugu radnju koju bi morala obaviti, ili tko posreduje pri takvom podmićivanju službene ili odgovorne osobe,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Tko službenoj ili odgovornoj osobi ponudi, dade ili obeća mito namijenjeno toj ili drugoj osobi da unutar ili izvan granica svoje ovlasti obavi službenu ili drugu radnju koju bi morala obaviti, ili da ne obavi službenu ili drugu radnju koju ne bi smjela obaviti, ili tko posreduje pri takvom podmićivanju službene ili odgovorne osobe, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka koji je dao mito na zahtjev službene ili odgovorne osobe i prijavio djelo prije njegova otkrivanja ili prije saznanja da je djelo otkriveno, može se osloboditi kazne.

Članak 296. – Davanje mita za trgovanje utjecajem

(1) Tko drugome ponudi, obeća ili dade mito, namijenjeno toj ili drugoj osobi, da iskorištavanjem svoga službenog ili društvenog položaja ili utjecaja posreduje da se obavi službena ili druga radnja koja se ne bi smjela obaviti ili da se ne obavi službena ili druga radnja koja bi se morala obaviti,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Tko drugome ponudi, obeća ili dade mito, namijenjeno toj ili drugoj osobi, da iskorištavanjem svoga službenog ili društvenog položaja ili utjecaja posreduje da se obavi službena ili druga radnja koja bi se morala obaviti, ili da se ne obavi službena ili druga radnja koja se ne bi smjela obaviti,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Počinitelj kaznenog djela iz stavka 1. i 2. ovoga članka koji je dao mito na zahtjev osobe iz članka 295. ovoga Zakona i prijavio djelo prije njegova otkrivanja ili prije saznanja da je djelo otkriveno, može se osloboditi kazne.

Odredbe o sankcijama i oduzimanju u Kaznenom zakonu

Članak 5.

Nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu protupravnom radnjom.

Članak 40. – Vrste kazni

1. Kazne su novčana kazna, zatvor i dugotrajni zatvor.
2. Novčana kazna može se izreći kao glavna i kao sporedna kazna.
3. Zatvor i dugotrajni zatvor mogu se izreći samo kao glavne kazne.
4. Kad zakon za određeno kazneno djelo propisuje kaznu zatvora do tri godine, sud može izreći novčanu kaznu kao glavnu.
5. Za kaznena djela počinjena iz koristoljublja novčana kazna kao sporedna može se izreći i kad nije propisana zakonom ili kad je zakonom propisano da će se počinitelj kazniti kaznom zatvora ili novčanom kaznom, a sud kao glavnu kaznu izrekne kaznu zatvora.
6. Rad za opće dobro izriče se kao zamjena za kaznu zatvora ili novčanu kaznu.

Članak 42. – Novčana kazna

1. Novčana kazna se izriče u dnevnim iznosima. Ona ne može biti manja od trideset niti veća od tristo šezdeset dnevnih iznosa, osim za kaznena djela počinjena iz koristoljublja, kad se može izreći do pet stotina dnevnih iznosa ili kad je novčana kazna od pet stotina dnevnih iznosa izričito propisana ovim Zakonom.
2. U presudi se naznačuje broj dnevnih iznosa i visina dnevnog iznosa te njihov umnožak.
3. Broj dnevnih iznosa utvrđuje se na temelju okolnosti navedenih u članku 47. ovoga Zakona, osim onih koje se odnose na imovinske prilike počinitelja.
4. Visina dnevnog iznosa utvrđuje se uzimajući u obzir počiniteljeve prihode i imovinu te prosječne troškove nužne za uzdržavanje počinitelja i njegove obitelji. Dnevni iznos ne može biti manji od dvadeset kuna ni veći od deset tisuća kuna.

[...]

Članak 47. – Odmjeravanje kazne

1. Pri izboru vrste i mjere kazne sud će, polazeći od stupnja krivnje i svrhe kažnjavanja, ocijeniti sve okolnosti koje utječu da kazna po vrsti i mjeri bude lakša ili teža (olakotne i otegotne okolnosti), a osobito jačinu ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, pobude iz kojih je kazneno djelo počinjeno, stupanj povrede počiniteljevih dužnosti, način počinjenja i skrivljene učinke kaznenog djela, prijašnji počiniteljev život, njegove osobne i imovinske prilike te njegovo ponašanje nakon počinjenog kaznenog djela, odnos prema žrtvi i trud da naknadi štetu.
2. Visina kazne ne smije prekoračiti stupanj krivnje.

Članak 48. – Ublažavanje kazne

1. Sud može izreći kaznu blažu od propisane za određeno kazneno djelo kad to zakon izričito propisuje.
2. Blažu kaznu od propisane za određeno kazneno djelo sud može izreći i kad postoje naročite okolnosti, osobito ako se počinitelj pomirio sa žrtvom, ako joj je u potpunosti ili većim dijelom naknadio štetu prouzročenu kaznenim djelom ili se ozbiljno trudio naknaditi tu štetu, a svrha kažnjavanja može se postići i takvom blažom kaznom.
3. Blažu kaznu od propisane za određeno kazneno djelo sud može izreći i kada su se državni odvjetnik i okrivljenik o tome sporazumjeli.

Članak 50. – Oslobođenje od kazne

1. Sud može osloboditi kazne počinitelja:
 - a. kad se takva ovlast temelji na izričitoj zakonskoj odredbi,
 - b. kad ga posljedice kaznenog djela počinjenog iz nehaja tako teško pogađaju da je njegovo kažnjavanje nepotrebno radi ostvarenja svrhe kažnjavanja,
 - c. kad je počinitelj nastojao otkloniti ili umanjiti posljedice kaznenog djela počinjenog iz nehaja te naknadio štetu koju je njime prouzročio,
 - d. kad se počinitelj kaznenog djela za koje je propisana samo novčana kazna ili kazna zatvora do jedne godine pomirio sa žrtvom i naknadio štetu.
2. Kad je sud ovlašten počinitelja osloboditi kazne, može ga i blaže kazniti, pri čemu nije dužan držati se granica propisanih u članku 49. stavku 1. ovoga Zakona.

[...]

Članak 77. – Uvjeti i način oduzimanja imovinske koristi

1. Imovinska korist oduzet će se sudskom odlukom kojom je utvrđeno da je ostvarena protupravna radnja. Imovinska korist oduzet će se i od osobe na koju je prenijeta ako nije stečena u dobroj vjeri.
2. Ako je oštećeniku dosuđen imovinskopravni zahtjev koji po prirodi i sadržaju odgovara pribavljenoj imovinskoj koristi, oduzet će se dio imovinske koristi koji prelazi dosuđeni imovinskopravni zahtjev.
3. Sud će oduzeti imovinsku korist i ako oštećenika uputi da imovinskopravni zahtjev može ostvariti u parnici.
4. Kada se utvrdi nemogućnost oduzimanja stvari ili prava ostvarenih kao imovinska korist u cijelosti ili djelomično, sud će naložiti počinitelju isplatu odgovarajuće protuvrijednosti u novčanom iznosu. Plaćanje se može odrediti obročno.
5. Oduzeta imovinska korist neće se umanjiti za iznos sredstava uložениh u kriminalnu djelatnost.
6. Sud može odlučiti da se neće oduzeti imovinska korist ako je neznatna.

[...]

Članak 79. – Oduzimanje predmeta

1. Predmeti i sredstva koji su nastali počinjenjem kaznenog djela oduzet će se.
2. Predmete i sredstva koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje kaznenog djela sud može oduzeti.
3. Predmete i sredstva iz stavka 1. i 2. ovoga članka sud može oduzeti i kada počinitelj protupravne radnje nije kriv.
4. Oduzeti predmeti i sredstva postaju vlasništvo Republike Hrvatske. To ne utječe na pravo trećih osoba za naknadu štete prema počinitelju zbog oduzetog predmeta ili sredstva. Vlasnik oduzetog predmeta ili sredstva koji nije počinitelj djela ima pravo na povrat predmeta i sredstva ili naknadu njihove tržišne vrijednosti iz državnog proračuna, osim ako je najmanje krajnjom nepažnjom pridonio da predmet ili sredstvo bude namijenjeno ili uporabljeno za počinjenje kaznenog djela ili da nastane njegovim počinjenjem ili ako je pribavio predmet ili sredstvo znajući za okolnosti koje omogućuju njegovo oduzimanje.
5. Kada je zakonom za određeno kazneno djelo propisano oduzimanje predmeta ili sredstva, vlasnik nema pravo na naknadu iz državnog proračuna, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.
6. Sud može naložiti uništenje oduzetog predmeta ili sredstva.

Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

1. Ovim se Zakonom određuju pretpostavke kažnjivosti, kazne, sigurnosne mjere, oduzimanje imovinske koristi, oduzimanje predmeta, javno objavljivanje presude, zastara i kazneni postupak za kaznena djela pravnih osoba.
2. Pravne osobe u smislu ovoga Zakona su i strane osobe koje se po hrvatskom pravu smatraju pravnim osobama.

Članak 1.a

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

- Okvirnom odlukom Vijeća 2005/667 PUP, od 12. lipnja 2005. godine o jačanju kaznenopravnog okvira za provedbu zakona protiv onečišćenja brodovima (SL L 255, 30. 9. 2005.),
- Drugim protokolom, od 19. lipnja 1997. godine, koji se donosi na temelju članka K.3 Ugovora o Europskoj uniji, uz Konvenciju za zaštitu financijskih interesa Europskih zajednica (SL C 221, 19. 7. 1997., str. 12.).

Članak 2. – Primjena kaznenog zakonodavstva

Ako ovim Zakonom nije drukčije propisano, na pravne se osobe primjenjuju odredbe Kaznenog zakona, Zakona o kaznenom postupku i Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

II. PRETPOSTAVKE KAŽNJIVOSTI

Članak 3. – Temelj odgovornosti pravnih osoba

1. Pravna osoba kaznit će se za kazneno djelo odgovorne osobe ako se njime povređuje neka dužnost pravne osobe ili je njime pravna osoba ostvarila ili trebala ostvariti protupravnu imovinsku korist za sebe ili drugoga.
2. Pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka pravna osoba kaznit će se za kaznena djela propisana Kaznenim zakonom i drugim zakonima u kojima su propisana kaznena djela.

Članak 4. – Odgovorna osoba

Odgovorna osoba u smislu ovoga Zakona je fizička osoba koja vodi poslove pravne osobe ili joj je povjereno obavljanje poslova iz područja djelovanja pravne osobe.

Članak 5. – Uračunavanje krivnje odgovorne osobe pravnoj osobi

1. Odgovornost pravne osobe temelji se na krivnji odgovorne osobe.
2. Pravna osoba kaznit će se za kazneno djelo odgovorne osobe i u slučaju kad se utvrdi postojanje pravnih ili stvarnih zapreka za utvrđivanje odgovornosti odgovorne osobe.

Članak 6. – Isključenje i ograničenje odgovornosti pravnih osoba

1. Republika Hrvatska kao pravna osoba ne može se kazniti za kazneno djelo.
2. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu se kazniti samo za kaznena djela koja nisu počinjena u izvršavanju javnih ovlasti.

Članak 7. – Odgovornost u slučaju promjene statusa pravne osobe

1. Prestane li pravna osoba postojati prije nego je okončan kazneni postupak, novčana kazna, sigurnosne mjere, javno objavljivanje presude, oduzimanje imovinske koristi i oduzimanje predmeta mogu se izreći pravnoj osobi koja je njezin sveopći pravni sljednik.
2. Prestane li pravna osoba postojati nakon pravomoćno okončanoga kaznenog postupka, novčana kazna, sigurnosne mjere, javno objavljivanje presude, oduzimanje imovinske koristi i oduzimanje predmeta izvršavaju se u skladu s odredbama stavka 1. ovoga članka.
3. Pravna osoba u stečaju kaznit će se za kaznena djela počinjena prije pokretanja ili tijekom postupka stečaja.

III. KAZNE

Članak 8. – Vrste kazni

Kazne su novčana kazna i ukidanje pravne osobe.

Članak 9.

Brisan.

Članak 10. – Visina novčane kazne

1. Ako je za kazneno djelo propisana novčana kazna ili kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od jedne godine zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 5.000,00 do 8.000.000,00 kuna.
2. Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od pet godina zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 15.000,00 do 10.000.000,00 kuna.

3. Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od deset godina zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 30.000,00 do 12.000.000,00 kuna.
4. Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od petnaest godina zatvora ili teža kazna, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 50.000,00 do 15.000.000,00 kuna.

Članak 10.a – Izvršenje novčane kazne

Ako pravna osoba ne plati u određenom roku novčanu kaznu, novčana kazna naplatit će se prisilno.

Članak 11. – Izricanje novčane kazne za stjecaj kaznenih djela

Ako je sud pravnoj osobi utvrdio novčane kazne za dva ili više kaznenih djela u stjecaju, jedinstvena novčana kazna ne smije biti veća od zbroja pojedinačnih kazni niti od najveće zakonske mjere novčane kazne.

Članak 12. – Ukidanje pravne osobe

1. Kazna ukidanja pravne osobe može se izreći ako je pravna osoba osnovana radi činjenja kaznenih djela ili je svoje djelovanje pretežito iskoristila za počinjenje kaznenih djela.
2. Kazna ukidanja pravne osobe ne može se izreći jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i političkim strankama.
3. Uz kaznu ukidanja pravne osobe sud može izreći i novčanu kaznu.
4. Nakon pravomoćnosti presude o ukidanju pravne osobe provest će se likvidacija pravne osobe.

Članak 12.a – Oslobođenje od kazne

Pravna osoba koja je prijavila kazneno djelo odgovorne osobe prije njegovog otkrivanja ili prije saznanja da je djelo otkriveno, može se osloboditi od kazne.

Članak 13. – Uvjetna osuda

1. Sud može pravnoj osobi izreći uvjetnu osudu tako da istodobno odredi da se novčana kazna neće izvršiti ako pravna osoba u vremenu koje sud odredi, a koje ne može biti kraće od jedne niti dulje od tri godine, ne poćini novo kazneno djelo.
2. Uvjetna osuda može se izreći za kaznena djela za koja je sud osudio pravnu osobu na novčanu kaznu manju od 50.000,00 kuna.
3. Prema pravnoj osobi ne može se primijeniti djelomična uvjetna osuda.

Članak 14.

Brisan.

III.a SIGURNOSNE MJERE

Članak 15. – Vrste sigurnosnih mjera

Uz kaznu sud može izreći pravnoj osobi jednu ili više sljedećih sigurnosnih mjera: zabranu obavljanja određenih djelatnosti ili poslova, zabranu stjecanja dozvola, ovlasti, koncesija ili subvencija, zabranu poslovanja s korisnicima državnog i lokalnih proračuna i oduzimanje predmeta.

Članak 16. – Zabrana obavljanja određenih djelatnosti ili poslova

1. Zabrana obavljanja određenih djelatnosti ili poslova može se izreći u odnosu na jednu ili više djelatnosti ili poslova čijim je obavljanjem kazneno djelo počinjeno.
2. Zabranu obavljanja određenih djelatnosti ili poslova sud može izreći pravnoj osobi u trajanju od jedne do tri godine računajući od pravomoćnosti presude ako bi daljnje obavljanje određenih djelatnosti ili poslova bilo opasno za život, zdravlje ili sigurnost ljudi ili imovine, ili za gospodarstvo ili ako je pravna osoba već bila kažnjavana za isto ili istovrsno kazneno djelo.
3. Zabrana obavljanja određenih djelatnosti ili poslova ne može se izreći jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i političkim strankama.

Članak 17. – Zabrana stjecanja dozvola, ovlasti, koncesija ili subvencija

1. Zabranu stjecanja dozvola, ovlasti, koncesija ili subvencija koje izdaju državna tijela ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sud može izreći pravnoj osobi ako postoji opasnost da bi takvo stjecanje dozvola, ovlasti, koncesija ili subvencija moglo poticajno djelovati na počinjenje novoga kaznenog djela.
2. Sigurnosna mjera iz stavka 1. ovoga članka izriče se u trajanju od jedne do tri godine računajući od pravomoćnosti sudske presude.

Članak 18. – Zabrana poslovanja s korisnicima državnog i lokalnih proračuna

1. Zabrana poslovanja s korisnicima državnog i lokalnih proračuna može se izreći pravnoj osobi ako postoji opasnost da bi takvo poslovanje moglo poticajno djelovati na počinjenje novoga kaznenog djela.
2. Sigurnosna mjera iz stavka 1. ovoga članka izriče se u trajanju od jedne do tri godine računajući od pravomoćnosti sudske presude.

III.b ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI, ODUZIMANJE PREDMETA I JAVNO OBJAVLJIVANJE PRESUDE

Članak 19. – Oduzimanje imovinske koristi i oduzimanje predmeta

Na oduzimanje imovinske koristi i oduzimanje predmeta primjenjuju se odredbe Kaznenog zakona i posebnih zakona.

Članak 20.

Brisan.

Članak 21. – Javno objavljivanje presude

1. Javno objavljivanje presude sud može odrediti kada s obzirom na značenje kaznenog djela utvrdi da postoje opravdani razlozi da se javnost obavijesti o pravomoćnoj presudi.
2. Sud će odrediti da se presuda objavi u cijelosti ili u dijelu, te rok u kojem se mora objaviti. Javno objavljena presuda može sadržavati ime oštećenika, ali samo uz njegov pristanak.
3. Sud će odrediti u kojem ili u kojim će se sredstvima javnog priopćavanja objaviti presuda iz stavka 1. ovoga članka. Sredstva javnog priopćavanja objaviti će navedenu presudu o trošku osuđene pravne osobe.

From:

Fighting Transnational Bribery in Croatia

Assessment of Legal and Policy Frameworks

Access the complete publication at:

<https://doi.org/10.1787/90d486ae-en>

Please cite this chapter as:

OECD (2022), “Ulomci relevantnog zakonodavstva”, in *Fighting Transnational Bribery in Croatia: Assessment of Legal and Policy Frameworks*, OECD Publishing, Paris.

DOI: <https://doi.org/10.1787/8a2000ff-hr>

This work is published under the responsibility of the Secretary-General of the OECD. The opinions expressed and arguments employed herein do not necessarily reflect the official views of OECD member countries.

This document, as well as any data and map included herein, are without prejudice to the status of or sovereignty over any territory, to the delimitation of international frontiers and boundaries and to the name of any territory, city or area. Extracts from publications may be subject to additional disclaimers, which are set out in the complete version of the publication, available at the link provided.

The use of this work, whether digital or print, is governed by the Terms and Conditions to be found at <http://www.oecd.org/termsandconditions>.